

درنامه و نکات مهم مطالعات اجتماعی، هشتم

قاره آمریکا و قاره اقیانوسیه (فصل ۱۲)

قاره آمریکا (درس ۲۳)

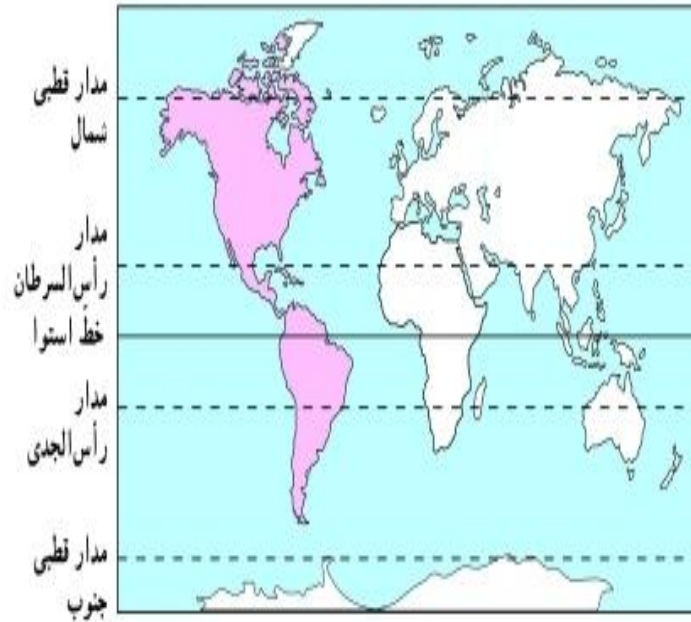
دیر: صفوی

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

فارس، جهرم

ویژگی های طبیعی آمریکا

- قاره آمریکا قاره ای وسیع است که از **قطب شمال تا قطب جنوب** کشیده شده است.
- این قاره به دو قاره کوچک تر تقسیم شده است: **آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی**
- این دو قاره کوچک با یک باریکه به هم متصلند به نام **آمریکای مرکزی**
- **کانال پاناما** در آمریکای مرکزی باعث شده دو اقیانوس **اطلس و آرام** به هم وصل شوند.
- قاره آمریکا بین دو اقیانوس **آرام (در غرب) و اطلس (در شرق)** قرار دارد.
- **پرباب ترین رود جهان** رود آمازون در آمریکای جنوبی قرار دارد.

وسعت آمریکا در زمان استقلال، تنها به چند ایالت شرقی محدود بود. از آن به بعد، به روش های مختلف به تدریج ایالت های آمریکا افزایش یافت. به عنوان مثال، تمام یا بخشی از ایالت های تگزاس، نیومکزیکو، یوتا، نوادا، آریزونا، کالیفرنیا و کلرادو متعلق به مکزیک بود که در اواسط قرن ۱۹، آمریکا آنها را با جنگ به قلمروی خود افزود.

✚ تا قبل از حفر کانال پاناما، کشتی ها برای رفتن از

اقیانوس اطلس به اقیانوس آرام مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند، اما با حفر کانال پاناما، دو اقیانوس به هم مرتبط شد.

ناهمواری ها

به طور کلی سه نوع ناهمواری در قاره آمریکا مشاهده می شود. نکته قابل توجه این که این ناهمواری ها به صورت مشابه ، هم در آمریکای شمالی و هم در آمریکای جنوبی وجود دارند.

ناهمواری ها	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی
چین خوردگی جوان و مرتفع	رشته کوه راکی « روشوز » در غرب و امتداد اقیانوس آرام	رشته کوه آند در غرب و امتداد اقیانوس آرام
کوه های کم ارتفاع قدیمی (توده) (این توده ها ناهمواری پیر و فرسایش یافته اند.)	توده کوهستانی قدیمی آپالاش در شرق	توده کوهستانی قدیمی برزیل در شرق
سرزمین های جلگه ای و پست	جلگه پهناور می سی سی پی از آبرفت رود می سی سی پی	جلگه آمازون و پارانا از آبرفت رودهای آمازون و پارانا
بیابان	نوادا	آتاکاما

چین خوردگی جوان و مرتفع ، (رشته کوه راکی و آند) به دلیل :

ناآرام بودن پوسته زمین ، آتشفشان و زمین لرزه های فراوانی رخ می دهد.

آمریکای مرکزی و جزایر آنتیل نیز سرزمین آتشفشان ها و زمین لرزه هاست .

آب و هوا

به دلیل این که قاره آمریکا از قطب شمال تا قطب جنوب امتداد یافته است انواع آب و هوا و پوشش گیاهی در این قاره به چشم می خورد.

آب و هوای گرم و مرطوب	آب و هوای سرد	آب و هوای معتدل اقیانوسی	آب و هوای گرم و بسیار خشک
نواحی نزدیک به قطب شمال در آمریکای شمالی	نواحی نزدیک به قطب جنوب در آمریکای جنوبی	در سواحل قاره آمریکا به دلیل مجاورت با دو اقیانوس	بیابان آتاگاما در آمریکای جنوبی
سواحل کناره اقیانوس اطلس در شرق	بخش اعظم کشور کانادا آب و هوای سرد دارد.	سواحل کناره اقیانوس آرام در غرب	بیابان نوادا در آمریکای شمالی
سواحل کناره اقیانوس آرام در غرب		جنگل های انبوه آمازون نیز به دلیل قرار گرفتن در کنار خط استوا و وجود آب و هوای گرم و مرطوب در این منطقه به وجود آمده است.	مدار راس السرطان از بیابان نوادا مدار راس الجدی از بیابان آتاگاما عبور می کند.

رودها

رود می سی سی پی در
آمریکای شمالی قرار دارد.

به خلیج
مکزیک می
ریزد.

از رودهای
طولانی جهان
است.

از چند ایالت
کشور آمریکا
عبور می کند.

این رود نقش مهمی در حمل و نقل کالا و
منابع و تجارت از طریق کشتیرانی داشته
است

رود آمازون پرآب ترین
رود جهان در آمریکای
جنوبی قرار دارد.

آب آن از مجموع
آب ۱۰ رودخانه
پرآب جهان
بیشتر است.

از میان جنگل
های استوایی
عبور می کند.

در این رود ،

ماهی های آب شیرین ، مارهای آبی
گره ماهی های غول پیکر ، زندگی می کنند.

فعالیت

- ۱- نقشه کاربرگه (۱۷) قاره آمریکا را در کلاس انجام دهید.
- ۲- کدام بخش از آب و هوا و پوشش گیاهی قاره آمریکا عیناً مانند افریقا است؟ چرا؟
- ۳- رود آمازون به کدام اقیانوس می‌ریزد؟ با استفاده از اطلس بگویید این رود در کدام کشور آمریکای جنوبی جریان دارد؟

۲- نواحی نزدیک به مدار استوا در آمریکای مرکزی و جنوبی، آب و هوای گرم و مرطوب و دارای جنگل‌های انبوه استوایی (جنگل آمازون)

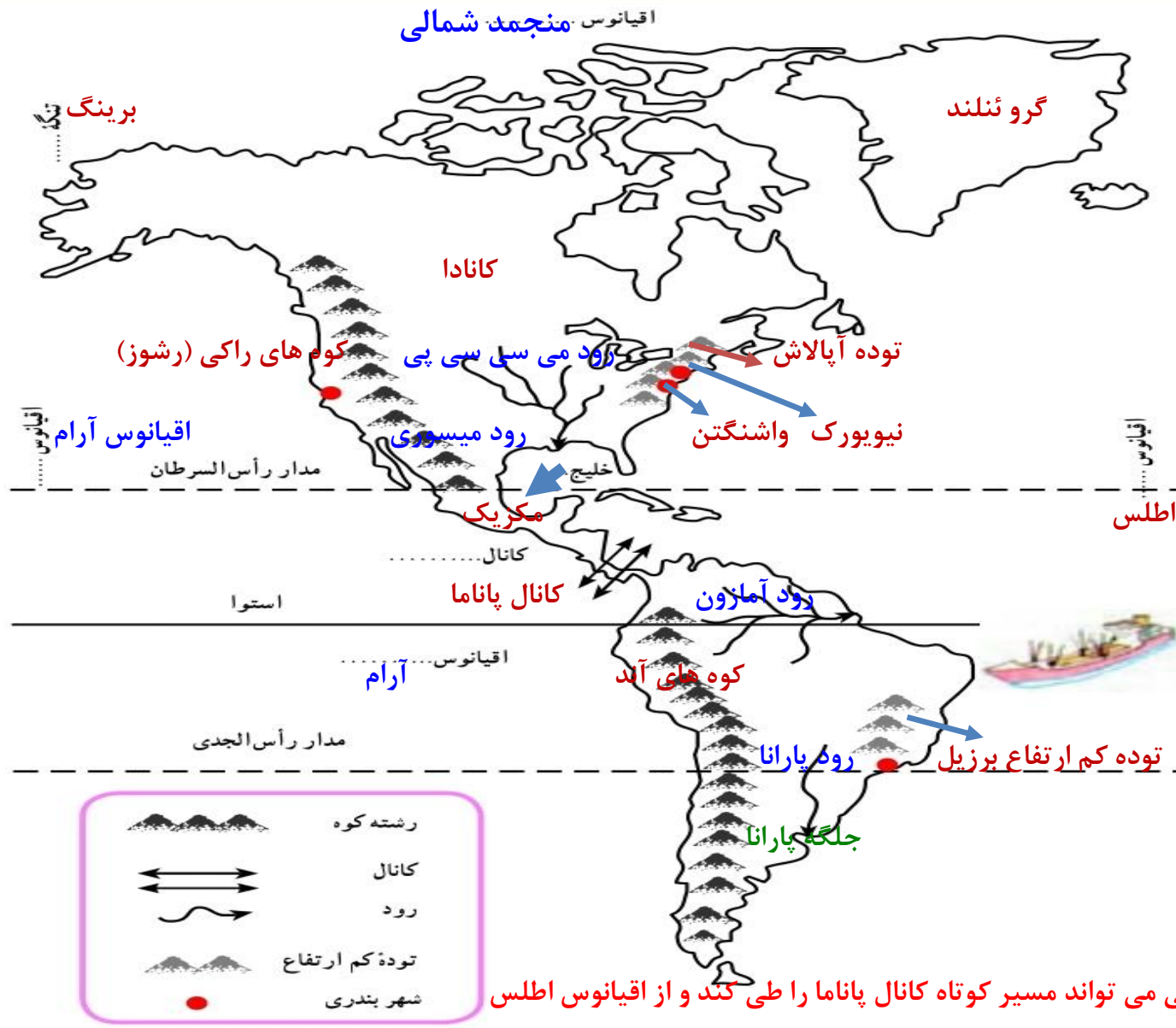
می‌باشد. علت: نزدیک بودن به مدار استوا

۳- اقیانوس اطلس - کشور برزیل

صفوی دبیر مطالعات اجتماعی، فارس، جهرم

کاربرگه شماره ۱۷ نقشه قاره آمریکا

- ۱- روی نقشه، موارد زیر را بنویسید.
 - نام تنگه‌ای که قاره آمریکا را از قاره آسیا جدا می‌کند.
 - نام اقیانوس‌ها و خلیج‌ها
 - نام رودها و جلگه‌های مهم آمریکای شمالی
 - نام رودها و جلگه‌های مهم آمریکای جنوبی
 - نام رشته‌کوه‌های بلند و جوان آمریکای شمالی
 - نام رشته‌کوه‌های بلند و جوان آمریکای جنوبی
 - نام توده کم‌ارتفاع قدیمی آمریکای شمالی
 - نام توده کم‌ارتفاع قدیمی آمریکای جنوبی
 - محل شهرهای واشنگتن و نیویورک را روی نقشه بنویسید.
 - نام کانال معروفی که دو اقیانوس را به هم می‌پیوندد.
- ۲- فرض کنید روی نقشه، یک کشتی می‌خواهد از یک اقیانوس به اقیانوس دیگر، سفر کند. دو مسیر جداگانه برای کشتی بکشید. سپس بگویید کدام مسیر کوتاه‌تر است؟ چرا؟
- ۳- نقشه را به دلخواه رنگ‌آمیزی کنید.

کشتی می‌تواند مسیر کوتاه کانال پاناما را طی کند و از اقیانوس اطلس

به آرام برود. یا اینکه آمریکای جنوبی را دور زده و از اقیانوس اطلس به آرام برود.

قاره آمریکا

دسترسی به شبه قاره هند و تصرف ثروت آن کشور، از آرزوهای قدیمی و بزرگ دولت‌های اروپایی بود. در اواخر قرن ۱۵، پادشاه اسپانیا تصمیم گرفت که برای ایجاد یک مسیر جدید تجاری و انحصاری به اقیانوس هند، یک دریانورد و تاجر به نام کریستف کلمب را راهی آنجا کند. او برای اینکه مسیر کوتاه‌تری را بییابد، به سمت غرب حرکت کرد تا با دور زدن زمین، به هند برسد. در این مسیر، کلمب به سرزمینی که بعدها آمریکا نامیده شد، پاگذار و چون فکر می‌کرد که به هند رسیده، ساکنان بومی آنجا را هندی نامید. کلمب بعد از ورود، میزبانان سرخپوست خود را که فاقد اسلحه بودند، به بردگی گرفت و اموال آنان را غارت کرد و این، آغازی بود بر ماجرای اسارت، قتل عام، تبعید و چپاول سرخپوستان آمریکا. زمین‌های تازه تصرف شده حاصلخیز و معدن‌های سرشار این قاره، گنجینه‌ای بود که اروپاییان بعد از کشتار بومیان به چنگ آوردند. آنها برای بهره‌برداری از منابع جدید، برده‌های جوان آفریقایی را به این سرزمین آوردند. منابع فراوان و نیروی کار بدون هزینه، سبب شد ثروت هنگفتی به جیب اروپاییان سرازیر شود.

ویژگی های انسانی قاره آمریکا	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی و مرکزی (آمریکای لاتین)
زبان غالب	انگلیسی (آمریکا و کانادا)	اسپانیولی و پرتغالی (ریشه لاتین) به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها
فرهنگ	آنگلو ساکسون (به سبب مهاجرت انگلیسی ها)	لاتین (به سبب اینکه ریشه زبان آن ها لاتین است)
دین	مسیحی (بیشتر پروتستان)	مسیحی (بیشتر کاتولیک)
کشورها	فقط دو کشور وسیع کانادا و آمریکا	کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی مانند پاناما ، مکزیک، برزیل ، آرژانتین، شیلی و...

جمعیت

قاره آمریکا، از زمان های بسیار دور و خیلی قبل از آن که مهاجران سفید پوست اروپایی وارد آنجا شوند، بستر شکل گیری برخی تمدن های بزرگ بوده است.

امروزه حدود ۱۵٪ جمعیت جهان در قاره آمریکا زندگی می کنند.

این جمعیت بیشتر در **جلگه های حاصلخیز مثل می سی سی پی** و **بنادر و شهرهای ساحلی نزدیک به اقیانوس** متراکم شده اند.

نژاد

- ❖ بومیان
- ❖ سیاه پوستان
- ❖ سفید پوستان
- ❖ دو رگه ها

بومیان : به بومیان قاره آمریکا سرخ پوست گفته می شود.

وقتی مهاجمان اروپایی وارد قاره آمریکا شدند سال های متمادی دست به

کشتار وحشیانه و رفتارهای خشونت آمیز و غیر انسانی با بومیان اصلی این

قاره یعنی سرخپوستان زدند.

امروزه جمعیت بسیار کمی از آنان باقی مانده اند که در این قاره زندگی می کنند.

سیاه پوستان : سیاه پوستان آمریکایی در واقع فرزندان و نوادگان بردگان افریقایی اند که در

دوران استعمار برای کار در مزارع و معادن به اجبار توسط اروپاییان به آمریکا آورده شدند.

سیاه پوستان سال ها به مبارزه علیه سیاست های تبعیض نژادی پرداختند و تا حدودی موفق

شدند حقوقی برابر سفید پوستان به دست بیاورند و قوانین ظالمانه را تغییر دهند ، اما همچنان

تبعیض نژادی یکی از مشکلات اساسی در آمریکاست.

سفید پوستان : سفید پوستان ارو پایی پس از تصرف قاره

آمریکا ، طی سال های طولانی

مهاجرت های گسترده ای از ارو پا

به این قاره داشته اند و اکثریت

جمعیت سفید پوست این منطقه را شکل می دهند.

دو رگه ها : قاره آمریکا همواره قاره ای

مهاجر پذیر بوده است . بنابراین

عده زیادی از مردم این قاره

، دو رگه اند و از اختلاط نژادها

و ملیت های گوناگون به وجود آمده اند.

زبان

آمریکای شمالی : به سبب مهاجرت انگلیسی ها زبان غالب در

آمریکای شمالی انگلیسی است (کانادا و کشور آمریکا)

و فرهنگشان آنگلو ساکسون

آمریکای جنوبی : به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها

زبان اسپانیولی و پرتغالی غلبه دارد و چون ریشه زبان آن ها

لاتین است به آمریکای مرکزی و جنوبی آمریکای لاتین هم

گفته می شود.

دین

اکثر مردم این قاره پیرو دین مسیح (ع) هستند.

آمریکای شمالی بیشتر مذهب پروتستان و آمریکای جنوبی بیشتر کاتولیک هستند.

مسلمانان نیز در قاره آمریکا ، زندگی می کنند و در کشور آمریکا مساجد مهمی وجود دارد.

اقتصاد قاره آمریکا

اقتصاد آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی (مرکزی و جنوبی «لاتین») با هم تفاوت های زیادی دارد.

اقتصاد آمریکای شمالی

- کشور آمریکا و کانادا در آمریکای شمالی از نظر اقتصادی جزء کشورهای پیشرفته جهان هستند.
- این دو کشور جزء گروه هشت هستند.
- با این حال طبق آمار خود آن ها، آمریکا یکی از بزرگترین بدهکاران جهان است و بیش از ۴۰ میلیون گرسنه دارد.

- کشاورزی آمریکا، کشاورزی صنعتی و تجاری است.
- این کشور (آمریکا) بزرگ ترین تولید کننده و صادر کننده گندم و ذرت جهان است.
- آمریکا دامداری پیشرفته ای دارد که به تولید انواع گوشت و لبنیات می پردازد.

- کشور آمریکا و کانادا از تولید کنندگان و صادر کنندگان تجهیزات صنعتی و ماشین آلات هستند.
- هم چنین تولید کننده و صادر کننده خودرو - صنایع غذایی، مواد شیمیایی و کالاهای الکترونیکی

اگر چه در سال های اخیر ، از قدرت نرم و اقتصاد امریکا کاسته شده است ،

به طور کلی مهم ترین علل که می توان برای پیشرفت و توسعه آمریکا ی شمالی و تبدیل ان به یک قدرت بزرگ اقتصادی بر شمرده عبارتند از :

۲- آمریکای شمالی ، معدن زیرزمینی و منابع طبیعی فراوان ، زمین های وسیع قابل کشت ، رودهای پرآب و آب و هوای مناسب برای فعالیت های اقتصادی داشته است.

۴- پس از جنگ جهانی دوم ، کشور آمریکا بر قدرت های اروپایی پیشی گرفت و جانشین آن ها در تسلط و غارت منابع کشورهای شد که قبلا مستعمره اروپا بودند.

۵ ب- این دو کشور از این راه توانسته اند به اقتصاد و صنعت خود کمک کنند . این امر باعث شده تا کشورهای مبدا از وجود متخصصان و دانشمندان خود ، محروم شوند و از نظر اقتصادی عقب بیفتند.

۱- اروپاییان مهاجر به قاره آمریکا ، با خود دانش ها و مهارت ها و سرمایه های زیادی به همراه آوردند و توانستند از منابع طبیعی و سرزمین های نو ، به خوبی استفاده کنند.

۳- در جنگ جهانی دوم ، اغلب کشورهای اروپایی ویران شدند اما کشور آمریکا از جنگ دور بود و آسیبی ندید و از کشورهای رقیب خود پیشی گرفت.

۵ الف- آمریکا و کانادا در طی سال ها توانسته اند نیروهای متخصص و دانشمندان سایر کشورها را برای تحصیل و کار به کشور خود جذب کنند.

علت رشد شهرهای بزرگ در آمریکا و کانادا؟ به دلیل رونق تجارت داخلی و جهانی

بیشتر شهرهای آمریکا با مشکلات بسیاری مواجه اند ، مانند :

- حاشیه نشینی
- هزینه های بالای بهداشت
- هزینه های بالای درمان
- هزینه های بالای مسکن

نیویورک (کشور آمریکا)

- پرجمعیت ترین شهر کشور آمریکا
- مرکز اصلی سازمان ملل متحد در این شهر قرار دارد.
- مجسمه آزادی « نماد کشور آمریکا » در این شهر قرار دارد.

اقتصاد آمریکای لاتین

- آمریکای لاتین «آمریکای جنوبی و مرکزی» از نظر منابع طبیعی و ذخایر معدنی بسیار غنی است، اما کشورهای آمریکای لاتین مانند آمریکای شمالی از نظر صنعتی نتوانسته اند پیشرفت کنند.

برخی کشورهای آمریکای مرکزی که جزیره ای هستند، از راه گردشگری، درآمد خوب کسب می کنند.

کشورهای برزیل، آرژانتین، ونزوئلا و کلمبیا وضعیت اقتصادی بهتری دارند.

- از مهم ترین دلایل پیشرفت نکردن کشورهای آمریکای لاتین عبارتند از:

استعمار
حکومت های وابسته به بیگانه و استبدادی

- این کشورها اغلب تولید کننده و صادر کننده مواد اولیه صنعتی و محصولات کشاورزی هستند و چندان اوضاع اقتصادی مناسبی ندارند.

- کشورهایی مانند: آرژانتین، برزیل و کوبا در آمریکای لاتین، بزرگترین تولید کننده و صادر کننده محصولات استوایی نظیر: قهوه و نیشکر هستند.

گردشگری

دلیل جاذبه های گردشگری طبیعی زیاد در قاره آمریکا؟

- ❖ تنوع بسیار زیاد محیطی
- ❖ داشتن غارها و آبشارها
- ❖ جنگل ها و رودها

همچنین کشورهای این قاره دارای مراکز تفریحی ، پارک ها و موزه های حیات وحش بسیار هستند. و از نظر جاذبه های گردشگری تاریخی و غیر طبیعی : کاخ ها ، مراکز خرید و نمایشگاه ها نیز گردشگران زیادی به خود جذب می کنند.

○ آبشار نیاگارا (مرکز کشور کانادا و آمریکا) این آبشار از مجموع سه آبشار به نام های نعل اسب ، آبشار آمریکایی و آبشار نقاب عروس تشکیل شده است.

○ ریودوژانیرو، برزیل « تندیس عیسی مسیح (ع) »

فعالیت

- ۴- همفکری کنید و به طور گروهی با ترسیم یک جدول مقایسه‌ای، مختصراً پاسخ دهید.
- الف) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر ویژگی‌های طبیعی چه شباهت‌هایی دارند؟ چه تفاوت‌هایی دارند؟
- ب) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر دین، زبان و فرهنگ چه تفاوت‌هایی دارند؟
- پ) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر اقتصادی چه تفاوت عمده‌ای دارند؟
- ۵- دو کشور وسیع قاره آمریکای شمالی کدام‌اند؟ چند کشور از آمریکای مرکزی و جنوبی نام ببرید.
- ۶- فکر کنید تصویر شماره (۱) کدام جاذبه گردشگری آمریکا را نشان می‌دهد.
- ۷- به نظر شما مهاجرت متخصصان و دانشمندان یک کشور به کشور دیگر، چه نتایج و پیامدهایی برای دو کشور مبدأ و مقصد دارد؟
- ۸- آمریکا امروز مبلغی حدود پانزده هزار میلیارد دلار بدهکار است. بسیاری از نیروهای نظامی آمریکا نیز به شدت افسرده، سردرگم و مردد هستند. به صورت گروهی بحث و همفکری کنید که این افول و مشکلات آمریکا در سال‌های اخیر، از چه عواملی می‌تواند سرچشمه گرفته باشد؟

۴- الف - شباهت

آمریکای جنوبی	آمریکای شمالی	ناهمواری‌ها
رشته کوه آند در غرب و امتداد اقیانوس آرام	رشته کوه راکی «روشوز» در غرب و امتداد اقیانوس آرام	چین خوردگی جوان و مرتفع
توده کوهستانی قدیمی برزیل در شرق	توده کوهستانی قدیمی آپالاش در شرق	کوه‌های کم ارتفاع قدیمی (توده) (این توده‌ها ناهمواری پیر و فرسایش یافته‌اند.)
جلگه آمازون و پارانا از آبرفت رودهای آمازون و پارانا	جلگه پهناور می‌سی‌سی‌پی از آبرفت رود می‌سی‌سی‌پی	سرزمین‌های جلگه‌ای و پست
آتاکاما	نوادا	بیابان

۴- الف- تفاوت : وجود جنگل های استوایی (آمازون - آب و هوای گرم و مرطوب در آمریکای مرکزی و شمال امریکای جنوبی و ..
 ۴- ب-

ویژگی های انسانی قاره آمریکا	آمریکای شمالی	آمریکای جنوبی و مرکزی (آمریکای لاتین)
زبان غالب	انگلیسی(آمریکا و کانادا)	اسپانیولی و پرتغالی (ریشه لاتین)به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها
فرهنگ	آنگلو ساکسون (به سبب مهاجرت انگلیسی ها)	لاتین (به سبب اینکه ریشه زبان آن ها لاتین است)
دین	مسیحی(بیشتر پروتستان)	مسیحی (بیشتر کاتولیک)

۴- ج-

از نظر اقتصادی کشورهای آمریکای شمالی پیشرفته و وضعیت اقتصادی بسیار عالی دارد . از نظر کشاورزی و صنعتی و فناوری پیشرفته و تولید کننده و صادر کننده بسیاری از ماشین آلات مدرن و صنعتی است.
 ولی کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی از نظر صنعتی زیاد پیشرفته نیستند و به جز چند کشور معدود بیشتر کشورها اقتصاد خوبی ندارند و اکثرا تولید کننده و صادر کننده مواد خام و اولیه برای صنعت دیگر کشورها می باشند.

۵-

آمریکای شمالی : کانادا و ایالات متحده آمریکا

آمریکای مرکزی : پاناما - مکزیک - کوبا - کاستاریکا و ..

آمریکای جنوبی : برزیل - شیلی - آرژانتین - کلمبیا - اکوادور و...

-۷

مهاجرت دانشمندان و متخصصان برای کشور مقصد باعث رشد و شکوفایی علمی و پیشرفت در زمینه های مختلف می شود و کشور مبدا با از دست دادن متخصصان و دانشمندان خود از پیشرفت در زمینه های مختلف باز می ماند و یک موضوع غیر مستقیم اینکه در سال های بعد باعث پایین آمدن ضریب هوشی در کشورهای مبدا می شود .

-۸

دخالت گسترده کشور آمریکا و قدرت طلبی آن کشور در تمام کشورهای جهان - جنگ افروزی این کشور در نقاط مختلف جهان - حمایت از گروه های تروریست - تفرقه افکنی بین کشورهای مختلف و ...

قبل از اینکه به سلاح علم مجتاز باشیم، باید مهربانی، عشق و انسانیت را فرا بگیریم.

خطر انسان مهربان برای هستی، کمتر از خطر دانشمندان مهربان است...